

ERDELYI ÉLET

Tartalom:

Vértanuk

Hogy szűnik meg a világválság

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A kisipari termékek
értékesítése

Eladó a kéthetes Herczeg
Máriácska

Egy szerencsétlen asszony áruba bocsájtja ujszülöttjét, hogy tartozásait kifizethesse — Megdöbentő korkép a nyomoruság mélyéről

Bukarest legujab lokálinflációja: a bridzs-szalon

Ki és mit nyera a bridzs-szalonokban? — Felhajtókkal dolgoznak a bukott pinkabérlők uj mencesvárai

Apró szolgálatok

Politika. Társadalom. Közgazdaság. Művészet. Technika
Utazás, üdülés. Divat. Foto. Sport. Kozmetika
Mosolyország stb. stb.

Képes színház- és filmélet

Az olcsó ár nem jelenti sem az
alacsonyabb rangot a napilapok
sorában, sem az alacsonyabb szín-
vonalat! Ennek a gondolatnak je-
gyében indult utjára az egy leies

ERDÉLYI

Friss Hírek

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A lap szerkesztősége a világhir-
szolgálat nagy központjaival lé-
pett kapcsolatba, hogy minden
délután hiven be tudjon számol-
ni a legutolsó órák eseményeiről.

Megbízható, jól informált ujságot
készít a kitűnő szerkesztőség, —
áttekinthető, gyorsan tájékoztató,
tömör és rövid hírforrást ad.

1932 OKTÓBER 11.

XXI. ÉVF. 29. SZ.

FŐSZERKESZTŐ:

GELLER ÖDÖN

Fényképes igazolványokkal ellátott tudósítók és kiadóhivatali megbízottak: Bucureşti, Cluj, Timişoara, Oradea, Brasov, Satu-Mare, Tg-Mures

VÉRTANUK

Szók, tüzes és gyászszinü szavak őrzik a vértanuk élet-halálküzdelmének emlékét. Ha Petőfi Sándor 1848—49-ben írt versét olvassuk, végig rajongjuk, lihegjük, rettegjük velük a forradalom viharát, izgalmát, reménytelen válságát. A szabadságharc költőjének szavaiban, ritmusaiban benne lüktet az elragadtatás és az elszántság, benne vonaglik a nagy megmozdulás, a tragikus küzdelem majdnem minden mozzanata. A bizakodással, friss nekifeszüléssel induló szabadsághüzelem üde tavaszi lehetete csap ki még a Lenkey százada első szavaiból: Koszotur kötöttem cserfalevelekből, Harmat csillog rajta örömkönnyeimből. . . — — Milyen ellentét ütemben, hangban e komor szavak fekete felhőzetén „Szörnyü idő, szörnyü idő. . .” Sa szörnyüség mindegyre nő”. Közben egy népnek felszabadulásáért vívott harca, rettenetes erőfeszítése tört meg és Petőfi 1849-ben Debrecenben már kísértetiesen látja, hogy gyáva népek magára hagyták a szabadsághüzelmeben a magyart: Európa csendes, újra csendes. Elzugtak a forradalmi. . . Szégyen reá! lecsendesült és Szabadságát nem vívta ki. — Emelje ez föl lelkeinket, Hogy mi vagyunk a lámpafény, Mely midőn a többi alszik, Ég a sötétség éjjelén.

Igy énekelt a költő és ott veszett a végső viharokban a csataterén. Nem érte meg a bitófák felsorakozását, bár érezte szelét, látta sötétségét a szörnyü időnek, mint végig lebukott 1848, a népek hajnalcsillaga és kioltották, amely mi voltunk: magyarok, a sötétség éjjelén egymagában világító lámpát, hogy leboruljon a teljes sötétség éjjele. És a zsarnokság szelleme kivilágítással akarta elviselhetővé tenni a szörnyü sötétséget, hogy megtévessze a siralom völgyében vergődő magyarságot.

Gróf Zichy Ferenc császári országos főbiztos a világosi fegyverletétel után, 1849 augusztus 13-án, örvendező falragaszokon adta hírül a nagy tragédiát:

„örömhír! A császári orosz segédhadsereg erélyes közbenjárására a rég óhajtott áldott béke helyreállított. Ezen örömhír az egész közönséggel azzal tudatik, hogy annak ünnepélyes megülésére az egész város fényesen kivilágítandó. . .”

Pokoli ötlet! Megünnepeltetni a letiport nemzettel szabadságküzdelmének elbuktatását. Kivilágítás. örömnép — és az Újépületben már másnap eldőrdültek az első lövések, amelyek magyar vértanukat avattak! Soha olyan rettenetes halál-szelü csönd nem nehezedett erre a földdarabra, mint 1849 végzetes őszén. Mindenki megnémult, mindenki hallgatott és rettegett, testvér a testvértől ijedt, mert — ó szégyen! — magyar is vádolt be magyart, juttatott börtönbe, hóhérkézre. Megkezdődött a honvédfogdosás és a bujdosás, menekülés.

Egymást követték a halálba a polgári és katonai vértanuk. Haynau vértörvényszékei Budapesten, Aradon, Kassán, Nagyváradon, Pozsonyban, Temesvárott és Nagyszébenben gyártották a halálos ítéleteket. Mindenki futott, bujkált, aki a szabadságharc idején szóval vagy tettel szint valott a nagy átalakulás mellett. Felakasztják a papot, aki a templomban kihirdette a függetlenségi nyilatkozatot. Kétségbeesés és elkeseredés, könny, zokogás, jajkiáltás és golyópatogás, vérhuulás, bitókötélen fuldoklók hörgeése zajlik csak a rettenetes csöndben. Pesten már augusztus 14-én ropogtak a fegyverek, szeptember 7-én is dolgozik a bakó. A pesti vértanuk egy részének holttestét a Rókus-kórházba szállították, a „pesti közsírkert“-ben temették el őket. Nevüket Déry Mihály, a kórház akkori plébánosa föl is jegyezte, de a kinek a holttestét a katonai hatóság nem adta ki, azokról nem tudunk, ismeretlenül porlanak, talán a temető árkában földelték el őket . . .

*Igy nyugodott máig ismeretlenül az október
6-án kivégzett aradi tizenhárom vértanú közül
het. Ott porladtak a bitófák tövében.*

Hány nevet véshetne ide a késői kegyelet! Pesten szeptember 7-én, október 10-én, 20-án, 24-én, 1850 január 23-án, 31-én, március 3-án haltak a hóhér kötélen és hányat végeztek ki vidéken!

Száznál több vértanú nevét ismerjük, de volt tömeges és ítélet nélkül elrendelt kivégzés is és még 1854-ben is végeztek ki nyilvánosan. Mennyivel növekedett volna még a vértanúk serege, ha a forradalmárok közül sokan el nem menekülnek. Hiszen a pesti haditörvényszék 36 emigránst ítél halálra in contumaciam! . . .

. . . A kerepesi temetőben áll egy emlékoszlop kilenc Pesten halt vértanú sirja felett. Minden 49-iki vértanú sirjára rávéshetnők a sorokat, amelyek ez emlékkövön állnak, a költő keserű szavait: Csatájuk a védelmezett Népjog csatája volt, Melyet szent jog, szent kötés Ellen zsarnok tiport. — Áll a vilámos ég. — Siralomház és temető volt ez az ország hosszu, keserves esztendőkön át. Idegen, gyűlölt városok börtöneiben csörgették láncukat a bilincses rabok, az osztrák hadseregben közsorsot viseltek szabadságharcos tisztek és idegen földön, más világrészben bujdosnak, akik megmenekültek a vértanuhaláltól. A néma könny, az elfojtott zokogás bizakodott: van bíró a felhők felett . . .

T. E.

Hogy szünik meg a világválság

(Arad.) Tudnunk kell mindenekelőtt, mi is az a válság, ami most az egész világra, az összes népek társadalmára nehezedik. Vajjon csak egyes termelési ágak, vagy vállalatcsoportok kedvezőtlen konjunkturája, amit az áresések idéztek elő? Vajjon csak gazdasági válság az, amiben élünk, a szónak szűkebb értelmében? Vajjon nem-e sokkal mélyrehatóbb, az egész társadalmat minden ízében érintő általános válság alatt szenved ma az egész világ és különösen a mi társadalmunk? — amikor szinte megálloit az élet lüktetése, amikor a legminimálisabbra zsugorodott össze minden gazdasági életjelenség, termelés, forgalom, kereskedelem, hitelfunkció; amikor nincsen elég életlehetőség, nincsen elég kereseti és munkaalkalom, amikor az emberek milliói munka nélkül állanak.

Vajjon ilyen körülmények között megnyugtatható-e az a megállapítás, hogy a termelés még szűkebbre való korlátozásával sikerült csökkenteni a nagy kínálatot és gátat lehetett vetni a további áresésnek?

Ebben a magyarázatban, éppen mert igaz, nem lehet és nem szabad megnyugodnunk. És hiba volna öntudatosan olyan irányba terelni a gazdasági életet, hogy ezen az oldalon, ezzel az orvossággal próbáljuk meggyógyítani. Hiszen a mostani nemcsak konjunkturális, hanem általános gazdasági és társadalmi válságot éppen a termelés korlátozása, a gazdasági erők lekötése mélyítette ki.

Világszerte előjárt ebben az ipar. Egy-egy országra, sőt több vonatkozásban az egész világra kiterjedő szervezeteivel a csökkenő kereslethez szabta a termelést, óvatosan vigyázva arra, hogy sehol se lépje túl a keresletet, ami megtámadhatná az amugy is nehezen tartható árakat. De nem az ártartás, sőt még nem is az árdrágítás jelentette a társadalomra nézve a veszedelmet, hanem az a mód, ahogy az ipari termelés erre törekedett. A termelés korlátozása volt az igazi veszély. Ez sorvasztotta és szegényítette el a gazdasági életet és keresethiány, munkanélküliség alakjában ennek hatása vonult végig az egész társadalmon. Mi lesz, ha most már az őstermelés, a mezőgazdaság is ehhez folyamodik és a termelés korlátozásával igyekszik produktumai árát megvédeni? És mi lesz, ha a különböző országok közötti forgalom korlátozó kontingentálása folytán a mezőgazdaság is ehhez a rendszabályhoz menekül?

De fenntartás nélkül nem is szabad igazságnak elfogadnunk azt az állítást, hogy a termelés korlátozása a válságból való kijutásnak egyetlen eszköze. Hangosan beszélő példák cáfolják ezt a föltevést. Mindenütt, tehát nálunk is vannak virágzó üzemek, amelyek felhasználták az olcsóbban termelés minden

---

Szaküzlet optikai és finom solingeni acél árukban: beretvák ollók stb.
Köszörülde, orthopead készü-
lékek és műlábak készítése. **Tejnor Ferenc és Tsa**
Optikus és késmüves. ARAD, Piaja A. Iancu Szabadság-tér 21.

tudományát, korlátozás nélkül kihasználják, sőt emelik teljesítőképségüket és produktumaikkal még a mai szegénységben is új kereslet, új fogyasztó rétegeket tudtak teremteni. Ha azt halljuk, hogy egyrészt egyéni leleményből és igyekezetből, másrészt az államhatalom nagyon erőteljes elhatározásából megszabadul a termelés mostani nehézségeitől, a forgalom pedig külső és belső bilincseitől és ebből folyólag emelkedő lendületet mutat a gazdasági élet minden jelensége, ez jelenti a válság megszűnését. Jelenti gazdasági és szociális kihatással. Eppen azért minden gazdasági politikának nem a termelés korlátozására, ellenkezőleg, a termelés növelésére kell törekednie és ebben a kettős célnak, a gazdasági és szociális törekvésnek, párhuzamosan kell haladnia.

K—m

A kisipari termékek értékesítése

A legközelebbi jövő politikai életében kétségtelenül a gazdasági kérdések viszik a főszerepet. Milyen sorrendben és milyen irányelvek szerint fogja a kormány gazdasági életünk aktuális kérdéseit megoldani, azt nem tudhatjuk. Elhibázott lenne azonban az, ha

a megoldásoknál csak a régi elméletek alapján álló egyének tanácsait és utbaigazításait vennék figyelembe,

ha nem keresnék a kapcsolatot azokkal az érdekképviselői vezetőkkel, akik éppen ezen a téren kifejtett munkásságuk folytán magát az életet és annak követelményeit ismerik.

Az eddigi gazdaságpolitikai életben túl nagy szerep jutott a bürokratáknak, akik a felmerült kérdéseket nem az élet szemüvegén keresztül nézték. Előttük *csak az államkincstár* érdeke lebegett, belőlük *csak a finánc* szólalt meg és ezért csak a látszólag mutatkozó sikerek érdekében tették meg intézkedéseiket. Már pedig a gazdasági életben a bajok gyökeréig kell hatolni és olyan intézkedéseket kell foganatosítani, hogy a baj teljes egészében orvosoltassék. Különösen áll ez a magángazdasági élet talpraállítására.

A kormánynak tehát első feladata kell legyen az, hogy elhárítsa az utból mindazokat, amelyek a magángazdasági tevékenységet jelenleg korlátozzák és megadja azokat az eszközöket, amelyek segítségével a magángazdasági tevékenység felrészíthető.

Keresni kell azokat az eszközöket, amelyek alkalmasak arra, hogy a munka meginduljon.

Természetes, szegénységünk miatt, a lehetőséghez képest olyan eszközöket kell igénybevenni, amelyek kevés pénzáldozatot igényelnek. A kézművesipari érdekképviselők ebben az irányban

kidolgozott, keresztülvihető tervekkel szolgálhatnak. A kézműipari termékek értékesítésének elősegítésével, a kézművesiparosságunk számos munkaalkalmat teremthetünk. A kézművesipar egy része a technika fejlődése folytán átalakította üzemét és kézművesjellegű iparcikkek termelése helyett az ugynevezett kereskedelmi cikkek készítésére tért át. Ezek az átalakított üzemek, sajnos, nem fejthetnek ki olyan tevékenységet, mint aminőt ki tudnának fejteni, mert

termékeik értékesítése, kereskedelmi szervezetség nélkül nehézségekbe ütközik

Egy ilyen szervezet kiépítése nem kerül nagy pénzáldozatba, de meghozná a gyümölcsét, mert számos egyénnek nyújthatna megélhetést. A kisipari üzemek legnagyobb része eldugott mellék-uccákban, pinceműhelyekben dolgozik. Kereskedőink nem is tudják azt, hogy milyen cikket szerezhetnek be itt a belföldön, melyekről eddig úgy vélték, hogy csak külföldről hozhatók be,

Kereskedelmi szervezetség segítségével napvilágra kell hozni ezeket a termékeket és megfelelő hitel-ellátással tehetővé kell tenni azt, hogy a termelőiparos a kereskedő részére ugyanolyan hitelt nyújthasson, mint aminőt a külföldi gyáros vagy iparos nyújt.

Megjegyezni kívánom még azt, hogy a kisipar ezen a téren a gyáriparnak nem is versenytársa, mert az előállított cikkek olyan természetűek, amelyek

készítése nagy üzemben nem is rentabilis, úgy hogy a külföldön is kisüzemek és nem nagyvállalatok foglalkoznak ilyen természetű cikkeknek az előállításával.

Ugyan azzal a gazdasági szervezetséggel meg lehetne oldani a kézműipari jellegű termékek értékesítésének kérdését is. A kisipar terén egy gazdasági szervnek kell pótolnia azt a kereskedelmi tevékenységet, amelyet a kisiparosság forgótőke és összeköttetésének hiányában nem folytathat. A kisiparosság már már régen érezte az ilyen gazdasági szervezkedés hiányát és éppen ezért egyik legrégebbi követelése közé tartozik az, hogy gazdasági szervét megerősítse és ezért a legerősebben tiltakozik olyan törekvések ellen, amelynek célja az, hogy a jelenleg fennálló gazdasági szervének működése köréből a kereskedelmi tevékenység kikapcsolassék. Egyes iparágakra végzetes lenne az, ha a bürokratának ez a törekvése eredménnyel járna.

Nem gyengíteni és működését szűkebb keretek közé szorítani, hanem lehetővé kell tenni azt, hogy az értékesítés terén megoldhassa a gazdasági szerv azokat a feladatokat, amelyeket a gazdasági élet eléje szabott.

Vegyen részt az Erdélyi Élet országos riportpályázatán!

A kisipari kérdések komplexumának egyik sarkalatos tétele a kisipari termékek értékesítése.

A kisiparosság érzi azt, hogy a mai gazdasági versenyben csak úgy állhatja meg a helyét, ha termékeivel mindenütt megjelenhet,

mert nem a fogyasztóközönséget kell arra utalni, hogy keresse meg a melékutcákba dugott pincehelyiségeket, hanem *a termelőnek kell a fogyasztót felkeresnie*, ha megrendeléshez, azaz munkához akar jutni. A változott élet a kisiparral szemben tehát egész más gazdaságpolitika folytatását kívánja, mint aminőt a multban követett.

Helyes gazdaságpolitikával a kisipar nemcsak hogy megmenthető, hanem részére szebb jövő is biztosítható.

Ennek érdekében csak azt kell megtenni, hogy

a polgári társadalmi rend a gazdasági szervezkedés erejével támogassa a kézművesiparosságot.

Ezt a támogatást pedig egyetemes nemzeti érdekből meg kell adni, mert a polgári és nemzeti gondolatnak a kisiparosság erős támasza volt és lesz a jövőben is, ha a problémáival szemben mekértésre talál.

BCU Cluj / Central University Library Cluj - p -gy.

Bucurestibe költözöm,

óriási készletem: porcellán-, üveg-servicek, modern disztárgyak, csillárok, evőeszközöket

**még soha nem létezett
olcsó áron adom el.**

M. FISCHER

üveg- és porcellán nagyáruház
ARAD, Fehér Kereszt-épület.

Modern képkeretezés féláron.

Eladó a kéthetes Herczeg Máriácska

**Egy szerencsétlen asszony áruba bo-
csájtja ujszülöttjét, hogy tartozásait
kifizethesse — Megdöböntő korpép
a nyomoruság mélyéről**

Az Erdélyi Élet nagyváradi tudósítójától.

Az egyik újság apróhirdetési között feltűnő és egyben megdöböntő hirdetést találtam. Szövege a következő volt:

**ÖRÖKBE ADNÁM GYÖNYÖRŰ KÉTHETES KIS-
LÁNYKÁMAT CIM: A KIADÓBAN.**

Ilyen szomorú szövegű apróhirdetést még nem olvastam. Megtörténik gyakran, hogy öt-hat-tíz éves gyermekeket örökbe adnak de, hogy valaki az *ujszülött csecsemőjétől váljék meg ilyen módon*, erre még eddig példa nem volt. Ki lehet ez az asszony és vajjon mi készítheti erre a szörnyű elhatározásra?

A lap kiadóhivatalában megtudtam a pontos címet, Zsufolt proletár bérkaszánya. Tarka, foltosruhájú emberek járnak ki s be a kapun s az emeleti folyósokon a lakások előtt öregasszonyok varrogatnak, vasalnak, elagott, munkaképtelen férfiak pipáznak.

A második emeleti folyósón hátul szoba-konyhás lakás a huszonegyes szám. A konyhában két asszony tartózkodik, egy idősebb s egy fiatalabb.

Mintha várnák a látogatót.

— A gyerek miatt? — kérdezték.

— Igen. Melyik maguk közül a Herczegné?

A fiatalabb előlép, tenyerestalpas munkásnő típus. Huszon-
négy éves lehet.

— Magáé a gyerek?

— Igen — feleli gyámoltalanul.

— Miért akar tőle megválni?

— Hát... Istenem... én nem is tudom... dadogja.

Hát csak nem gondolja az ur, hogy mind a kettő a nyakamon fog élni? Éppen eléggel tartozik már Herczegné. Nekem nincs arra pénzem, hogy még a gyereket is eltartsam.

— A férje talán nem keres?

Neuländer bundák

olcsóbbak és jobbak mint Budapesten

Arad, Fischer Eliz palota.

Vegyen részt az Erdélyi Élet

országos riportpályázatán!

Könnyek gyöngyöznek a cselédleány szemében:

A férjem nem törődik velünk. Amikor a kórházba kerültem, otthagyt, Az állásomból kitettek a gyerek miatt. Gyerekekkel nem kapok sehol helyet.

Kint a konyhában takaréktűzhely mellett széken fekszik pólýában és alszik a kéthetes csöpség. *Máriácskánah hívják.*

A szürkésszinű pólya mélyén elővillan maszatos kis keze, hüvelykujját a szájában tartja. Néha-néha megmozdul a kicsike arc, gödröcskék képződnek rajta. Mintha mosolyogna. Ki tudja álmában hol jár? Most köhögött egyet. Herczegnében, aki most alkuszik gyermekére, hirtelen megmozdul az aggódó édesanya szive, gondterhesen hajól a pólya fölé és kezével elsímitja azt a kis fércet, ami a pólya széléről a gyermek szájába került.

Máriácska felébredt, szeme forogva kering a szoba négy falán, tetszik neki a világosság, a lámpát bámulja kitartóan. Szép kék szeme van.

— És maga ezt a gyermeket oda tudná adni? ... Hogy soha többet ne lássa.

— Istenem ... Istenem ... — tördeli a kezét a szerencsétlen asszony. Nem tudok éjszakánként aludni. . nem tudom, hogy mit csináljak!

Blaskóné ismét közbeszól:

— Dehogy is nem. Adja oda a gyereket! Ehenhalna más-különben!

— .. *Talán jaddának felvesznek valahová ... talán éppen a saját gyerekem mellé, ha valaki örökbe fogadna* — mondja szomoruan Herczegné.

— De ha az örökbefogadó magát nem venné fel és csak a gyereket akarná?

— Akkor is fizetne — veti közbe a pénztét féltő főbérlő.

— Hát mennyiért adná oda a gyermekét?

Herczegné tanácstalanul néz rám majd Blaskónéra és szinte félve ejti ki az összeget: — ... talán négyért — úgy látszik, megijedt a nagy számtól, gyorsan kijavítja. — Háromért.

— Dehogy is adja annyiért kiáltotta Blaskóné, mintha csak egy zsák krumpliról lenne szó. — Négyet úgy meg kell kapnia, mint a pinty! Ne legyen már bolond!

Máriácska már ismét alszik. Kezét a pólya felé emelve a magasba tartja, mint mikor a gyermek ölbe kívánczik. *Mintha érezné, hogy rossz helyre került, mosolyogya alszik s mi-alatt lelkében messze az álmok virágoskertjében jár, az-alatt a nyomor és a kapzsiság vásári portékaként négy-ezerért alkuszik felette.*

... Megtörténhetik könnyen, hogy husz év múlva Herczeg Jánosné toprongyosan, éhesen valamelyik uccasaroknál egy fiatal lány elé nyújtja ki kezét kérőn és nem fogja tudni, aki az egy leit nyomta a kezébe, az ő saját lánya volt ...

Bukarest legujabb lokálinflációja : a bridzs-szalon

Ki és mit nyer a bridzs-szalonokban? —
Felhajtókkal dolgoznak a bukott pinkabérlők
új mencsvárai

Az Erdélyi Élet bukaresti tudósítójától.

(Bukarest.) Egy német szellemtörténész komoly tudományos módszerekkel igyekezett bebizonyítani azt, hogy a népi kulturák nem a népből fakadnak, hanem a nép csupán átveszi a műveltebb osztályok szellemi termékeit és azt formálja át a maga képére. Azt bizonyította, hogy a népdalok valamikor az előkelő társadalmi osztályok dalai voltak és a nép az idők folyamán vette át ezeket a dalokat s őrizte meg a maga nyelvén.

Nem akarok vitába szállni a német professzorral, nem is tudom, hogy vajjon a szellemtörténet terén igaza van-e elméletének, de azt megállapíthatjuk, hogy a bridzs-játék tekintetében ennek az elméletnek igazat lehet adni.

A játékot és a divatot a gazdag és előkelő emberek kezdik és a szegényebbek, a kevésbé tehetős társadalmi osztályok lassankint utánozzák a gazdagok passzióját.

Igy történt ez a bridzs-játékkal is.

Előkelők játékból — tömegszenvedély

A háboru előtt az előkelő társaságok hozták magukkal Angliából. Zártkörű társaságokban kezdték forgatni a bridzs-kártyát és előkelő urak szórakoztak délutánonként és esténként ezzel a játékkal, amely kétségtelenül szórakoztató, mulatságos és szellemes kombinációkra alkalmat adó időtöltés. A háboru alatt nem is vett senki tudomást a bridzsről, legalábbis a szélesebb társadalmi rétegek nem értek rá foglalkozni vele s csak miután a háboru lezajlott és a forradalmak nyomoruságai lassankint felszivódtak egy csalóka prosperitásban, kezdett elterjedni ez a játék.

Az előkelők kezéből kivették a kártyát a középosztály urai, majd később asszonyok is rávéttek magukat.

A nagy zsurozási lázban, amikor háromszobás polgári lakásokban nyolcvantagu társaság zsufolódott össze és a padlásra hordott ágyak helyére büfféket állítottak fel, megrakva mindenféle rossz szendviccsel és savanyu itallal, a háziasszonyok rájöttek arra, hogy a nagyrészt vadidegen emberek, akik közös témát nem találnak csevegésre, simmizni pedig lusták, igen hamar megbarátkoztak egymással a kártyaasztalok mellett.

A jelszó az volt: hajnalig együtt tartani a társaságot s ezért a kényszeredetten ugránczó és bolondozó háziúruk és a kacérkodó házikisasszonyok vendégmarasztaló hatásánál sokkal célravezetőbbnek mutatkozott a kártyajáték, elsősorba a bridzs.

A bridzs ilyenformán lassan popularizálódott és a „sinkende Kulturgut” módján eljutott mindenhová, sőt már a vidéki kisvárosok unalmát is bridzs-partikkal próbálták elűzni a háziasszonyok.

Játékból — üzlet

Idáig nem is volna baj a bridzsjátékkal, a baj csak ott kezdődött, amikor az élelmes

bukaresti nincstelének, tőzsdespekulánsok, állás nélküli öreg dámák finom szimattal rájöttek arra, hogy a föltámadó bridzs-láz üzletileg igen okosan kihasználható.

Bridzs-szalonokat alakítottak, amelyekbe azután napról-napra ugyanaz a társaság jött össze, hogy áldozzon szenvedélyének.

Ha véletlenül nem alakult ki megfelelő társaság, akkor nagy „társadalmi összeköttetéssel” rendelkező hölgyek boldog-boldogtalannak bejelentették, hogy itt és itt megnyitották a bridzs-szalonjukat, amelybe X. Y. urat, vagy hölgyet szívesen látják.

Persze voltak palik, akik bedültek. Sarki kereskedők nagy-ravágyó nejei, társaságba vágyó jampecek s az elkápráztatt parvenük megtisztelve érezték magukat és beálltak a bridzs bajnokainak.

A kávéházak szeparéiban nyilvános ellenőrzés alatt folyt a játék, a kávé megfizette az adóját, a kártyapénz után lerótták az adót, egyszóval megengedett formákban folyt késő éjszakáig a bridzs. Minden szeparé játéktársasága a Paddington Club-nak érezte magát és a bukaresti uccákon Culberto-nők kezdtek szaladgálni

És folyt a játék.

Klubok és kaszinók látogatottságuk emelésére bridzsversenyeket rendeztek a sakkmatorówok után jól svejfolt kabátban megjelentek a bridzsmatorówok, akik keresett társasági emberekké váltak és a jó bridzsjátékosoknak valóságos árfolyamuk alakult ki a bukaresti szalonokban.

Bridzs és bussiens

A nyilvános helyiségekben folytatott játék azonban nem elégitette ki azokat, akik üzleti fantáziát láttak a bridzs-játék elterjedésében és a játék szenzedélyes hőseiben.

Rájöttek arra, hogy a bridzs-szalon igen előnyö-

sen hangzik és amellett kitünő takarója nemcsak a hazardjátéknak, hanem a hazardjátékokon túl más olyan üzelmeknek is, amelyeknek nincs szükségük a nyilvánosság ellenőrzésére.

Minek fizessünk vigalmi adót! — mondták a bridzs-szalokok urnői, sokkal jobb és üzleti szempontból előnyösebb, ha magánlakásban üjtük fel sátorfánkat és az én házam az én váram felkiáltással a kávéházak különtermeiből kivonultak és otthonukban rendezték be a bridzs-szalont.

A „sikende Kulturgut“ tehát megállott lefelé haladó útjában és fölfelé kezdett kapaszkodni. A kávéházak földszinti helyiségeiből az emeleti magánlakásokba. Azóta nagyban folyik a játék. Ez az ötlet.

Hihetetlen módon szaporodtak el az ilyen bridzs-szalokok, amelyekbe ismét aranykeretes meghívóval kezdték fölcsalogatni a bridzsjáték rabjait.

Félreeső mellékuccák háromszobás kislakásaiban, amelyekbe hosszú gangon át lehet csak bejutni, éppugy megkezdődött a játék, mint a főutvonalak elegánsan berendezett nagy magánlakásaiban.

Az üldözött hazardjátékosok, pinkabérlők és felhajtók új fedezéket találtak üzelmek számára s most már azt hiszik, hogy ezekben a magánlakásokban ellenőrzéztől mentesen folytathatják régi mesterségüket.

Aki véletlenül felsórdíknegy ilyen bridzsszalónba, az hamarosan rájön arra, hogy

legtöbb szalonban igazi hazardjáték folyik és a bridzsmatadorok kifosztogatják áldozataikat.

Nagy cigarettafüst, az asztalon feketekávé, az asztalok mellett bridzselő társaságok és sok nő, akikkel a kártyaasztal mellett minden különös formalitás nélkül meglehet ismerkedni, sőt itt-ott nyerni is lehet tőlük. Természetesen a legritkább esetben — pénzt.

A kávésök a bridzs-szalokok ellen

A kávéháztulajdonosok rájöttek arra, hogy itt egy illetéktelen konkurenciával kell számolniok és éppen ezért akciót indítottak a bridzs-szalokok megrendszabályozása ellen.

A kávéés testület felhivta tagjait, hogy jelentsék be az ipar-testületnél azokat a bridzs-szalokoknak a címét, amelyek

---

AZ ARADI KÖZLÖNY

Erdély legrégibb, legolvasottabb és legelterjedtebb napilapja!

ről tudomásuk van. Különösen felháborította a kávésokat az, hogy az egyik lapban hirdetés jelent meg, amelyben egy bridzs-szalontulajdonos büffés bérlőt keres szalonjába. A kávéháztulajdonosok, illetve a kávéstestület elhatározta, hogy a bridzs-szalonok illetéktelen konkurenciája ellen megindítja a hadjáratot és a hatóságoktól kér védelmet.

A bridzsjáték divattörténete tehát idáig jutott el. A bridzsjáték, amely valamikor a disztingvált urak volt finom és szolid szórakozása, ma hazardjátékká vált és

az üzleti elemesség éppen úgy profanizálta ezt a nemes és kétségtelenül mulattató kártyajátékot, mint bármi mást, amihez pénzszerzés szelleme hozzáér.

Igazuk van a kávésoknak, le a bridzslokálokkal! Adjuk vissza ezt a játékot a társaságoknak, a családi szórakozásnak.

Sz. E.

Apró szolgálatok

Kedvenc életmegfigyelőm, Larboisier Victor mester, ma már megint nagyon érdekes elmélettel hökkentett meg a Revue hasábjain.

Azt mondja, hogy a városi embernek tulajdonképpen fogalma sincs arról, hogy milyen kényelmes élete van. Azt még csak tudomásul veszi nagy immel-ámmal, amiért fizet. Tudja, hogy van egy készüléke, amely képessé teszi arra, hogy hazulról, a karosszékéből érintkezésbe léphessen egy külföldön tartózkodó barátjával a nap bármely órájában. De miért tudja? Mert a telefondíjat meg kell fizetnie. Tudja, hogy csak meg kell csavarnia egy csapot a falon — kész a meleg fürdő. Miért tudja? Mert megfizeti a melegvízszolgáltatást. Tudja, hogy nagy dolog a mozi, rádió, az autó és naponta friss értesülésekkel szolgáló sajtó. Mindezt tudja, mert mindez külön pénzébe kerül neki. Azonban azokról a dolgokról, amelyek nem kerülnek neki semmibe — egyszerűen nem vesz tudomást. Nem veszi tudomásul, hogy minden nap az ajtaja elé teszik a tejet, mert az nem kerül külön pénzbe. Hogy bármely parkban ingyen ülhet le a padokra. Hogy a köztereken ingyen gyönyörködhetik az építészeti, műalkotásokban, hogy rendőr áll az uccán, aki nem engedi, hogy kirabolják, uccaseprő, aki eltakarítja előle a szemetet, főleg és elsősorban azonban azokat az apró szolgálatokat hagyja teljesen figyelmen kívül, amelyeket természetesen tart, hogy vannak és ingyen vannak, de, ha nem lennének, akkor nagyon hiányoznának neki.

Hogy a kávéházban a pikkoló kapucinere mellé zenét kap, fűtést, világítást, gyufát és vizet. A borbélynál rendelkezésére állnak a képes vicclapok. A gyógyszerárakban ingyen személymérleg áll a rendelkezésére, a bankok felváltják a pénzét és a mozikban, ha műsor közben talál érkeznit, van egy csomó villany-

lámpás jegyszedő, akik botorkálás és hasraesés veszélye nélkül vezetik a helyére.

Hát ebben tökéletesen igaza van Larboisier mesternek.

Egyenesen megdöbbenő dolog végig gondolni, hogy a magamfajta városi ember hány ilyen apró szolgálatot vesz igénybe, anélkül, hogy csak oda is fittyentene neki. De, ha az a szolgálat egyszer véletlenül elmaradna . . .

Jobb is az ilyesmire rá se gondolni . . .

Ott van például a borbélyszolgálatok között valami, amit Larboisier ur meg se említ. Az, hogy amikor már az embert a segéd ur, vagy a főnök ur elintézte, akkor hirtelen előugrik valamelyik sarokból egy kis inas egy seprővel és ráver a hátamra négy öt aprót, közben leemeli a kalapomat a szegről és azt mondja: áztosszügéja, leenmáskoris szeencsénk.

Hát csak úgy elborzadok arra a gondolatra, hogy mi lenne, ha ezt az apró szolgálatot nem tenné meg nekem mindennap.

Kénytelen volnék eltávozni a borbélytól anélkül, hogy rámutottak volna, seprővel. És, hogy leemelték volna a kalapomat, amely ez esetben minden valószínűség szerint ott maradna a borbélynál a szögön. És, ha nem mondanák, hogy legyen máskor is szerencsénk. Esetleg nem mernék többet odamenni, azt hinném, hogy talán nem látnak szívesen.

Na, de én ezt a szolgálatot nem is kívánom ingyen. Mindig átnyujtok érte az inasnak öt leit.

Ugyszintén a kávéházi törekvéseket is meg szoktam jutalmazni. Mert én nagyon jól fel tudom fogni, hogy milyen kellemetlen következményekkel járna az, ha egy napon nem jönne oda az asztalomhoz az az öreg néni, aki gyufát árul, ha az nem kell, akkor inggombot és ha arra sincs szükség, akkor olyan színes és fényes levelezőlapokat, amiken egy kis kondorbajuszu fiatalember éneklí egy ablak alatt, hogy lesz maga juszt is az enyém.

És legalább kétszer-háromszor megszoktam jutalmazni a kávéházi népszerűseket, akiknek szíves közreműködése nélkül esetleg kiabálás mellőzésével is meg tudnám érteni azt, amit az asztalszomszédom mond, de viszont talán soha nem értesülnék arról a fontos körülményről, hogy: azalatt a Maros partján megtaláltak egy kis kendőt.

Még rágondolni is rossz: mi volna, ha életem végéig abban a meggyőződésben kellene élnem, hogy a szóbanforgó kendőt nem találták meg.

Továbbá, amidőn hazahozzák a szabótól az új kabátomat, amelynek a jobbvélla szűk, én bizony megjutalmazom azt, aki hazahozza. Szűken ugyan, de hazahozta. És visszaküldöm vele a kabátot, hogy a vállát bővítsék ki. Erre ő megint hazahozza, bő vállal. Ujra megjutalmazom. Mert bőven ugyan, de megint hazahozta. És külön megjutalmazom, amikor azt a számlát hozza. Mert én tudom: milyen kellemetlen lett volna, ha a számlát nem hozta volna el.

**Vegyen részt az Erdélyi Élet
országos riportpályázatán !**

És megjutalmazom a szobalányt, akinek nincs ugyan semmi érdeme abban, hogy illetők uzsonnára hívtak meg engem, amelyen teát adtak és cukrászsüteményt, egyszóval a szobalány semmi egyebet nem tett nekem, csak becsukta utánam az ajtót. Mert borzadok arra a gondolatra: mi lett volna, ha nem csukta volna be?

És megjutalmazom a fürdőben a kabinost, aki kinyitja a kabinom ajtaját, mert tessék elképzelni: mi lenne, ha nem nyitotta volna ki?

Megjutalmazom a vonaton azokat a vándorló német közgazdasági hallgatókat, akik minden ülésre letesznek egy cédulát, amely szerint ők tanulmányuton járnak és némi anyagi támogatást kérnek, mert nagyon jól tudom: mi lenne ebből a szerencsétlen országból, ha ők nem járnának nálunk tanulmányuton.

Ellenben ez uton van szerencsém értesíteni azt az öreg verklist, aki mindennap megáll az ablakom alatt a hangszerével és azt igyekszik elérni, hogy engem cikkírás közben dallal üdítsen fel — mondom, ez uton értesitem, hogy ma már nincs szükségem a szolgálataira.

Mert nehezen bár, de ma már az ő közreműködése nélkül is készen vagyok.

n—n

Egy csésze tea

Feleség: Most már hazajöttünk a nyaralásból... Most már nincs semmi kifogás. Szombaton meg kell hívni egy-két embert.

Férj: Riam, ma nincsenek olyan viszonyok. Nem lehet traktákat rendezni.

Feleség: Ki akar traktákat rendezni? Én csak teára hívok vendégeket.

Férj: Uzsonnára?

Feleség: Nem, fiam, vacsora után teára... Azt csak igazán lehet.

Férj: Egy-két embert, nem mondom.

Feleség: Akkor meghívom doktor Tapperékat...

Férj (rémülten): Tapperékat? Borzasztó! Halálosan unom a doktor Tappert.

Feleség: Azt hiszed, én arra nem gondoltam? Tudom, hogy Pancsovaival szeretsz beszélgetni. E miatt meghívom Pancsovaiékat is.

Férj: Látod, ez kedves.

Feleség: Pancsovai azonban utálja a teát, Miatta feketét is kell készíteni... Pancsovainé nem szereti a doktor Tapperéket, neki is gondoskodni kell társaságról... Szólok az Etának, hogy ők is jöjjenek fel. Eta férjének nagyon tetszik Pancsovainé, legalább udvarolhat egy kicsit. No nem?

Férj: Ezt te jobban tudod.

Feleség: Csak az a baj, hogy Etáék mindenhova magukkal cipelik Böskét. Az Eta hugát. Annak van egy titkos vőlegényjelöltje, a Tábori... A híres csatár. Azt meg kell hívni a Böske miatt.

Férj: Egy kis teával több vagy kevesebb, az igazán nem számít.

Feleség: Én is gondoltam. Miután a csapatban nagy az összetartás, Táborit nem lehet a többiek nélkül meghívni.

Férj: Csak nem akarod meghívni az egész csapatot?

Feleség: A tartalékokat nem hívom meg. De a többit? Az a kis tea és sütemény nem számít.

Férj: Micsoda sütemény?

Feleség: Pusztá teát nem lehet felszolgálni. Egy kis sütemény igazán kell. Olyan csokoládés... Az a baj, nem mindenki szereti az édeset. Azoknak készítünk valami sósat. Jó?

Férj: Nem jó!

Feleség: Azért, mert te nem szereted a sósat? Csótányiék viszont szeretik. Mert a Csótányiékat is meghívom. Velük csak az a baj, hogy nekik szombaton mozijegyük van. Mozi után egyenesen idejönnek. Azoknak igazán nem lehet teát adni, ha a moziból éhesen megérkeznek.

Férj: Szóval Csótányiáknak vacsorát akarsz főzni?

Feleség: Én!? Majd megőrültem. meg kell nekik elégedni egy kis vegyes felvágottal. Ugy rendezem a dolgot, hogy ebédre sült csirke legyen. Ha két csirkével többet sütünk, akkor este hidegen nagyszerű lesz az imbiszhez.

Férj: De a többiek megsértődnek.

Feleség: Engem nem kell kioktatni. Azt hiszed, hogy az imbiszt csak akkor fogom beadni, ha a Csótányiék jönnek? Rögtön betálaljuk. Ugy sem eszik belőle senki. Hiszen mindenki vacsora után jön.

Férj: Azok nem fognak az imbiszhez nyulni, azt hiszed?

Feleség: Miért nyulnának? Legfeljebb majd egy kis sajtot esznek.

Férj: Szóval sajt is lesz? Hát mi még?

Feleség: Te biztosan akarsz egy kis bort is? Én az Eta miatt eszek szőlőt. Mert szőlőkurát tart... Nem kívánhatom, hogy az én meghívásom miatt abbahagyja a kuráját. Ugyis csak akkor jön, ha egy rendes bridgepartit tudok összeállítani.

Férj: Én nem bridgezek.

Feleség: Tudom, a Tapper doktorné majd játszik.

Férj: Eta és a Tapper doktorné ketten fognak bridgezni?

Feleség: Dehogy felhívjuk a Kalmár fiukat is. Azokkal csak egy baj van...

Férj: Micsoda?! beszélj!!

Feleség: Tudod, a Kalmár-fiúk a környéken laknak. Viszont a hajnali autóbusz öt órakor indul...

Férj: Na és?

Feleség: Hajnali ötig pedig mindenki megéhezik. Most nem tudom, mit készitsek: korhelylevest kolbásszal, vagy bécsi virslit tormával.

Férj (ordít): Semmit! (Felugrik.) Megmondtam, hogy ma nem lehet traktákat rendezni. Azok az idők elmúltak! Slussz!

Feleség: Brutális fráter! Miért ordítasz?! Mert meg akarok hívni két-három embert egy csésze teára?

Hustalan koszt

Férj (dühösen): Mi lesz az ebéddel?

Feleség: Már itt van.

Férj (gondosan szétteríti a szalvétát, amikor szeme megakad a tálon): Mi ez?

Feleség: Ez fiam? (szolgálatkészen): Paradicsomsaláta, mojonéz-szósszal.

Férj: Mióta kezdjük mi az ebédet paradicsomsalátával és majonéz-szósszal? Milyen ebéd lehet az, ami paradicsomsalátával kezdődik. (Megkóstolja.) Ez nekem nem kell! Mi van még?

Feleség: Krumplipüré kapriszósszal.

Férj: És aztán?

Feleség: Kelgombóc.

Férj: És aztán?

Feleség: Karfiolfelfujt.

Férj: És hus?

Feleség: Hus, az nincs. Hus nem is lesz. Mától kezdve át-térünk a hustalan táplálkozásra. Nem akarom, hogy pókhasu légy. Tudod te, mi az a kalória? Tudod mennyi kalória van a rizsben? A sárgaborsóban? Az olajban? Tudod vagy nem tudod?

Férj: Nekem mindegy, hogy mennyi kalória van benne, én rostélyost akarok.

Feleség: Rostélyost?! Amikor a marhahusban 1488 kalória van és a lencsében 3566... Akkor ő rostélyost akar. Itt többé nem lesz rostélyos. Nem engedem, hogy megmérgezd magad. Vitamindus táplálkozás lesz.

Férj: Valaki telebeszélte a fejedet.

Feleség: Nem, csak meggyőzték a modern táplálkozás helyes útjáról...

Férj (kétségbeesetten nézi a karfiolfelfujtat): És ezért kell nekem ilyeneket enni?

Feleség: Tudod te, milyen változatos a hustalan koszt? Holnap kapsz rozsnyás-levest, aludttejes zsázsát rebarbara-szósszal és készítek majd kitünő spenót-puddingot.

Férj: Ne fáradj.

Feleség: Akarsz inkább kirántott zellert? Vagy zabpehely-szeletet?

Férj: Nehéz a választás. Vacsorára is ezt kell enni?

Feleség: Vacsorára sokkal könnyebb kosztot. Lefekvés előtt nem kell zabálni. Ma este töltött uborka lesz.

Férj: Micsoda?

Feleség: Töltött uborka. Persze, te nem tudod, hogy készül a töltött uborka? Kivágom az uborka belét, megtöltöm citromlével, olajjal és hagymával kevert paradicsommal, ehhez valami pelyhet keverek. Az uborka belső részét pedig kipréselem és lefekvés előtt bedörzsölöm az arcomat és a kezemet... Mert ez kitünő bőrápolószer... Persze te ezt sem tudod!

Férj (lecsapja a szalvétát, felugrik): Alászolgája!

Feleség: Mi az? Hova rohansz?

Férj: Öngyilkos leszek! Megmérgezem magam! A legközelebbi vendéglőben eszem egy serpenyőrostélyost... (Elrohan.)

— Ó —

BRIDZS

1929 januárban a Portland Club kiadta a kontrakt bridzs ideiglenes törvényeit s ugyanakkor erről írásban értesített számos londoni klubot. Minthogy nagyon sok játékos nincs tisztában ezekkel a szabályokkal, a legfontosabbakat itt közlöm, mert — azt tartom — a bridzs csak akkor igazán szép és élvezetes játék, ha korrektül a „fair play“ szabályai szerint játszik. Tekintettel arra, hogy ezek a szabályok épp úgy alkalmazhatók a plafond, mint az auction-bridzsre, remélem, az igen t. olvasóközönség hasznát veszi, úgyhogy méltán mondhatják majd, hogy nálunk nem csak jól, hanem szépen is játszanak.

Mielőtt a játék megkezdődik, az egyik csomó kártyát összekeverve hátlapjával az asztalra borítjuk, s a játékosok egy-egy kártyát huznak, ha valaki véletlenül két kártyát húzott vagy borított fel, úgy nem választani kell a kettő közül, hanem új kártyát kell húzni.

Aki a legkisebb kártyát húzta, jogosult a helyválasztásra és ő határozza el, hogy kék vagy vörös kártyával kezdjék-e az osztást. Természetesen jogában áll a partnerét ezirányban megkérdezni, de ha egyszer már nyilatkozott, azt többé vissza már nem vonhatja.

Az osztást rendszerint a kék kártyával kezdik, bár erre szabály nincs. Azt mondják, egy angol agyonlőtte a fiát, mert pirossal kezdett osztani.

A keverésről. Minden játékosnak jogában áll a kártyákba egyszer belekeverni.

Az osztó joga utoljára keverni.

Ha a keverés alatt egy kártya látható lesz, vagy felborul, felszólíthatjuk az osztót, hogy újra keverjen.

Tilos úgy keverni, hogy bármely kártya látható legyen; tilos az asztal alatt keverni; tilos játék alatt keverni.

Osztás alatt az osztó partnere összeszedi az előzőleg használt kártyákat, megkeveri, s önmagától jobbra leteszi, azaz a sorban következő osztótól balra.

A leemelésről. Az osztó jobboldali szomszédja elé teszi a kártyákat, aki egy csomót leemel és a leemelt kártyákat az osztó elé teszi. Az osztó a leemelt kártyákat az asztalon maradt kártyákra helyezi és megkezdi az osztást.

Új keverés és osztás van, ha az emelésnél

a) bármely kártyacsomóban négy kártyánál nem marad több;

b) ha az emelésnél bármely kártya felborul;

c) ha ugyanaz a játékos, aki leemelte a kártyákat, helyezi őket a másik tetejére:

d) ha nem biztosak abban, hogy az emelt kártyák közt, melyik csomó, kell, hogy felülre kerüljön;

e) ha osztó az emelés után mégegyszer belekever.

Az osztásról. Az osztás egyenkint, balra történik. Min-

den játékos, aki soron kívül, vagy az ellenfél kártyájával oszt, az osztásban feltartóztatható, mindaddig, amíg az utolsó kártya nincs leosztva. Az utolsó kártya leosztása után az osztás érvényes és ha a kártyákat elcserélték, azok a robber befejezéséig elcserélve maradnak.

Uj osztás. Ugyanaz a játékos mégegyszer oszt ugyanazzal a kártyával, ha

a) az osztó elfelejt emeltetni s ezt az utolsó kártya leosztása előtt észreveszik, és ha az, aki az osztót erre figyelmeztette, a saját lapját még nem látta;

b) ha az osztás alatt bármely kártya felborul, vagy bármiképp látható lesz, akár az asztalon, vagy az asztal alatt;

c) ha az osztó a kártyákat tévedésből nem a rendes sorrendben osztotta, vagy két kártyát osztott egymás után ugyanannak;

d) ha az utolsó kártya nem az osztónak jut;

e) ha egy játékos egy másik játékos lapját veszi fel, azt megnézi, s a tévedést a licitálás megkezdése előtt észreveszik;

f) ha a játék megkezdése előtt megállapítják, hogy az egyik játékosnak a 13 lapnál több s egy másiknak ennél kevesebb lapja van;

g) ha az osztás vagy a játék alatt bebizonyosodik, hogy a játszma hiányos, a kártyák mennyiségében, vagy értékében. Ilyenkor a játékos uj vagy kiegészített kártyákkal ismét oszt.

A táblán felirt töredékek ennek dacára érvényben maradnak. Pl. a játszmaból a körasz hiányzik, a játékos 4 pikkot csinál és ezt felírja. A következő kiosztásnál konstátálják a hiányt, a felirt 4 pikk érvényes marad. Még egynéhány esetben oszt újra az osztó, pl. soron kívüli licitálás, illetéktelen bemondás, licitálás alatt látott kártya etc. etc., de mivel ezekre különböző szabályok vannak, ezekről a szabályokról a következő cikkemben fogok írni.

K. A.

Ne dobja el használt autógummiját, mert megfelelő ráfizetés mellett

Szortirozott raktár!
Friss áru!

Közvetlen
beszerzési forrás!

világhírű autógummira cserélem be.
HIRSCHMANN KÁROLY ARAD,

Strada Gheorghe Lazar No. 17

Biguine

Hogy mi ez? Hát természetesen az új tánc-sláger neve, amely hivatva van az új szezonban a művészet és az elegancia iránti igényeinket soha nem látott mértékben kielégíteni. Az új táncról igazán nem mondhatom, hogy Párisban ropják, mert az új tánc egyáltalán nem lesz ropva.

Egyáltalán az a rendkívül ujszerű és hallatlanul ötletes benne, hogy nincsenek megkötött figurái, amelyek az egyéniség kiélését akadályozzák, sőt

abszolúte nincsenek semmiféle figurái.

A biguine a modern ember eszményi tánca, amelyet afölötti örömeben lejt, hogy végre sikerült zeneszó mellett olyan társas illetlenkedéseket kitalálni, amelyeknek bemutatása semmi fáradsággal nem jár, mert nem kell közben, mint az eddigi táncoknál, mindentéle értelemben lépéseket csinálni jobbra, balra, előre, hátra, a lábomra, a lábodra.

E célból a legcélravezetőbbnek tartanám, ha a táncos már csak előzékenységéből is, jó erős cukorspárgát vinne magával a modern mozgásügyi akadémia mozgó ülésére, ahol aztán táncosnőjét kiválasztva, őt maga iránt lekötelezi, minek jeléül a hölgyet törékeny, de vastag bokájánál fogva cukorspárgával holtomiglan eljegyzí.

Megjegyzém, hogy nincs őszintébb és becsületesebb tánc ennél a biguinenál. Mert legyünk csak igazságosak, a többi táncnál se kellett a szomszédba menni egy kis izléstelenségért, meg egy kis tenyérviszketésért, itt viszont *le van a dolog egyszerűsítve*. Minek az az *ugra-bugra, sasszé*, meg *duplahegyegés*? Nem becsületesebb dolog egyszerűen kijelenteni, hogy igenis, *itt most malackodva lesz*, minden külön kíséző álmodulat nélkül? Legfeljebb még a zene maradhat meg, hogy éppen neve legyen a gyerekeknek. Később azonban, különösen magasabb intellektusu táncosoknál, mint pl. kirakatrendezőknél, röpiratterjesztőknél, vagy bridzs bajnokoknál a zene is elmaradhat. *Az intellektusok szféráinak tudatalatti harmóniája* képes pótolni a zenét, amelyre, továbbá a világitásra csak eddig van szükség, amíg az a bizonyos összhang-harmónia ki nem fejlődik, illetve amíg a *társadalmi izlés birkatürelme véget nem ér*, amely eltüri, hogy fényes nappal fürdőtrikóban, nyilvános helyen zeneszóra olyan jelenetek játszódjanak le, amelyek a botokudoknál, nyám-nyámoknál is csak az őserdő mélyén és kizáróan intim kettesben fordulnak elő.

A vadak, akiknek eddig az új táncot bemutatták, valamennyien *lesütötték tetovált szemgolyóikat és bokáig elpirultak*, mert hát hiszen ők is pajkosak néha, de ilyen éktelelenül szemérmetlenek, mint a sápadtarcsuk, még ők sem szoktak lenni, mert kinéznék őket az — őserdőből.

**Vegyen részt az Erdélyi Élet
országos riportpályázatán!**

Színház és Film Élet

Színpadai stílus, színpadai dráma és a hangos film

Az Erdélyi Élet eredeti tudósítása.

Clarence Brown, Greta Garbo világhírű rendezője a napokban Newyorkba érkezett, ahonnan szabadságidejére Európába utazik.

Természetesen ez alkalommal főképpen a filmről beszélt. Azt, hogy a beszélőfilm korszakában a tapasztalt színpadai művészek is szóhoz jutnak Hollywoodban, nagy előnynek és haszonnak tartja.

— Igaz ugyan, — mondotta Clarence Brown, — hogy a legtöbb színpadai színész eleinte alig tudja ábrázolási stílusát átalakítani a mozi kívánalmaihoz. A színház és a film

Billie Dove

játéktechnikájának legfőbb eltérése abban áll, hogy a színpadai színész a beszédet és a mimikát oly erősen igyekszik kihozni, hogy a karzaton is láthatóan, mi történik a rivalda mögött, viszont a film színészek csak a kamerát és a mikrofont kell tekintetbe venni, tehát nem a beszédet, mert akkor játéka és beszéde természetellenes lesz a vásznon. A legnagyobb sikert véleményem szerint tehát az a színész fogja aratni a vásznon, aki leg hamarabb és legkönnyebben elfelejti a színpadai tréningjét.

Erre a legjobb példának Clarence Brown kedvencét,

Lewis Stonet tartja, aki minden Greta Garbo filmben, amelyet rendezett, szerepeltetett.

— Lewis Stone — beszélte a nagyszerű rendező, a színpad hosszú és sikeres pályája után került a filmhez és bizonyára nem veszi tőlem ma rossz néven, ha megállapítom, hogy első filmjeiben mindaz a tuhangsúlyozás feltalálható volt, amit a színpadon kipróbált. Csakhamar megtanulta azonban a film játéktechnikáját és azt hiszem, egyáltalában nem tuzozok, ha azt mondom, hogy ma Lewis Stone a leg-tökéletesebb filmszínészek egyike...

Clarence Brownnak volt néhány megjegyzése a film-írókra is, akik egészen téves felfogással és nézetekkel érkeznak Hollywoodba.

A szerzőknek, akik Hollywood előtt még semmi tapasztalatot nem szereztek film-munka terén, nem volna szabad a sértődött játzsaniok, ha az új feladatról való felfogásuk tévesnek bizonyul és követelményeknek nem felel meg, hanem becsületesen meg kellene tanulniok; miről is van szó a műteremben. A képszerű momentumok és a mozgásmomentumok a cselekményben még mindig sokkal fontosabbak a filmnél, mint egy bármilyen ötletes, humoros és szellemes, vagy drámai erejű dialogus. A rendezővel való együttműködés tehát minden tekintetben előnyös lehet a szerzőre. A rendező hosszú évek tapasztalatai alapján minden gondolatot, minden helyzetet meg tud örökíteni filmszerűen. Én a magam részéről kikötöm, hogy ha átveszem egy film rendezését, a kézirat születésétől kezdve a szerzővel együtt akarok dolgozni és azt is helytelennek tartom, ha a rendező a kéziratot változást eszközöl a szerző tudta nélkül.

Arra a kérdésre, hogy milyen változásokat idézett elő a hangosfilmnél a mai napig, Clarence Brown a következőket válaszolta:

— Egyelőre legjobban a technikai kézség fejlődött. Az első hangos filmfelvevőkészülékeket olyan nehezen és körülményesen lehetett kezelni és szállítani, hogy nem mertünk velük különleges felvételeket eszközölni a műterem négy falán kívül és a műteremből nem tudtunk kimenni. Ma már, hála Istennek a kamera és a mikrofon nincs helyhez kötve és így visszatértünk a film eredeti tulajdonságához, a változatossághoz. A hangos film ezenkívül sokkal kevesebb időt vesz igénybe, mint a néma film felvétele és ma gondos és alapos próbák után csak nagyritkán veszünk fel egy-egy jelenetet kétszer, ami nyersanyag- és időmegtakarítás szempontjából minden szempontból előnyös.

Lya Mara is az **Waldheim**

soványító pasztillát szedi naponta. Meg is látszik alakján! Kérje orvosa véleményét. Kapható: **Gyógyszertárakban és Drogériákban.** — Dobozonkint: **Lei 115.**

A HANGOSFILM VILÁGÁBAN

A képviselő ur barátnője

Lehet-e egy képviselőnek barátnője? Erre a kérdésre ad feleletet a Metro Goldwyn filmgyár új társadalmi drámája, mely az amerikai felsőbb körökben játszódik le. Ugy az amerikai, mint az európai közönséget még ma is legjobban érdeklik azok a szindarabok, vagy filmjátékok, melyek az arisztokrácia, vagy a felsőbb „tízezer” életét viszik a néző szeméi elé. A társadalom ugynevezett krémje más körülmények között él, mint az anyagi gondokba merült polgárság és munkásság, azonban mindenkiben él a vágy, hogy egyszer életében ő is költekezessen, fényűzően pazarolhasson és gond nélkül élhessen úgy mint ezek a „boldog kiválasztottak”. Az ő szokásaik, beszédük, mosolyuk és mozgásuk mindenképp érdekelnék, mert titkon a legszegényebb proletár is úgy szeretne élni, mint ők és szívesen utánozná minden cselekedetüket. Ez az egyik oka annak, hogy a felsőbb társadalmi körök életét tárgyaló darabok olyan nagy népszerűségegre tettek szert a közönség körében. A másik azonban az, hogy a szerzők ebben a környezetben könnyebben mutathatják be az ember érzésvilágának döntő hatását az életre és boldogságra, mint más miliőben. A milliomos, mint drámai hős, azt a szerepet tölti be, mint a régebbi drámai irodalomban a királyok és hercegek. Míg a kismember ábrázolásában mindig az anyagi ügyek tolatódnak akarva, nem akarva előtérbe, addig az előkelő gazdag ember irodalmi, vagy színpadi rajza mindig eltekinthet ezektől a mellékkörülményektől és tisztán az érzések és gondolatok tükrét tárhatja a néző, vagy olvasó elé. Ezért választották azelőtt a királyokat a szerelmi és féltékenységi drámák hőseül és azért játszódnak a mai családi és társadalmi drámák a vagyonos osztályok körében. A legújabb ilyen modern „királydráma” a Metro Goldwyn új filmje, melynek főtárgya a szerelem, amely összeütközésbe kerül a társadalmi renddel. A darab hősnője Joan Crawford, ez a bájos amerikai filmszínésznő, aki pompázatos nőiességével, különös szépségével és érzéki szájával legalkalmasabb annak a nőnek ábrázolására, aki sorsdöntő hatást gyakorolhat egy férfi életére. A művésznő ebben a szerepben kimutathatja minden vonzó tulajdonságát és úgy elegáns toalettjeivel, mint bensőséges, érzésteljes játékaival a legmagasabb fokig tudja fokozni a hatást. Beszédhangjának érzéki varázsa felejthetetlen, órák mulva is vissza-vissza cseng a hallgató fülében, nevetése, sirása egyaránt természetes és őszinte. Partnere Clark Gable, nem ismeretlen az aradi közönség előtt sem és már több filmjátékban feltűnt férfias ábrázolása. Nem a kimondottan szép férfit személyesíti meg, de az elegáns és jellemében is kifogástalan embert, aki fensőségesen gondolkodik és mélyen érez. A film művészi rendezése Clarence Brown érdeme, aki kitűnően ért a drámai feszültség végsőig való fokozásához.

Harry Piel

Ennek a német filmszínésznek neve fogalomná vált már a néma film korszakában, de ő is azok közé a kivételek közé tartozik, akik nem tűnnek le a néma filmmel együtt, hanem tovább folytatták felfelé ívelő, sikerekben dúspályafutásukat a hangos film idejében is. Harry Piel csak egyetlen filmszínészhez hasonlítható, mert ő is éppen annyira különleges és művészien egyoldalú, Amint Chaplin mindig, száz meg száz változatban az életből kivetett, de mélyen érző csavargót ábrázolja és teszi szimpatikussá, addig Harry Piel a kalandra vágyó és minden veszélyen diadalmaskodó magas erkölcsi nivón álló, de kissé könnyelműen gondolkodó férfi megszemélyesítésében lett naggyá. Nincsen ember a világon, akinek lelkében, hacsak egy kis titkos zugban is, nem élne a kalandok utáni vágy, aki nem szeretett volna egy érdekes bonyodalom központjába kerülni és abból diadalmasan kievickélni. A legkényelmesebb és leggyávább ember is sokszor elképzeli, hogyan küzdhetné le a nehézségeket, mit csinálna, hogyan mozogna egy-egy kritikus pillanatban, hogyan segítene magán valami ügyes ötlettel. Az életben legtöbbször nem élhetik ki egyéniségük ezen rejtett tulajdonságait, de éppen ezért olvasmányaikban és a filmszínházakban akarják átélni a győzelem felemelő perceit. Egy-egy kudarc, vagy blamázs után hányszor gondoljuk el magunkban, hogy mit kellett volna mondani, hogyan kellett volna viselkednünk, hogy elkerülhessük a vereséget. Legtöbbünknek azonban csak utólag jut eszünkbe az a mondat, amit ellenfelünknek szemébe kellett volna vágnunk, az a mozdulat, amely megmenthetett volna a szégyentől. Természetesen mindnyájunk titkos ideálja az az ember, aki mindig feltalálja magát, akinek minden sikerül. Ezt az embertípust személyesíti meg Harry Piel és éppen ez a sikerének titka is úgy a férfiaknál, mint a nőknél. A férfiaknál a fentemlített okok miatt, a nőknél pedig azért, mert azt a férfiideált jelenti részünkre, aki ugyan az életben nem létezik és elérhetetlen, de aki után minden igazi, egészséges nő vágyik. Harry Piel előnye, hogy sohasem nagyképű és nem teszi antipatikussá magát emberfeletti ügyessége által sem. Mindent olyan természetesen és póz nélkül csinál, hogy elhisszük neki a szellem és a test szokatlan és különös frissességét. Humora ugyszólván kifogyhatatlan és a legnagyobb nehézségek közötti mókázása olyan bájosná teszi, hogy mindenkit rajongójává avat. Az emberi fantázia szülöttje az az

Az

„ERDÉLYI ÉLET”

Aradon minden ujságárus bódében kapható. Előfizetni lehet a kiadóhivatalban vagy az a kvizitőrök útján.

alak, kit ő játszik és a történet, amit élénk tár. mindig bizonyos fokban karikatúrája az életnek. Darabjaiban nemcsak a főszerepet játsza, hanem rendező is azokat és nem szükkölködik ötletekben és trükkökben. Nincsen olyan filmje, amiben valami újat ne hozott volna és utánzóinak száma egyre szaporodik. De nem éri őt utól egyik sem.

Die grausame Freundin

Egy vidéki kisváros felsőbb leányiskolájának két tanára mellékesen csillagászáttal is foglalkozik. Sülve-főve együtt vannak mindaddig, amig közösen fel nem fedeznek egy új üstököszt. A két tudós ekkor olyan véleménykülömbőségbe keveredik, ami halálos ellenségekbe teszi őket. Az egyik azt vitatja, hogy az üstökös össze fog ütközni a Földdel, a másik pedig ezt abszurdumnak tartja és azt mondja, hogy a két égitest békésen ki fogja egymást kerülni. Még sulyosabbak lesznek az ellentétek, amikor egy ismeretlen jótevő csillagvizsgáló intézetet alapít a kis városkában és annak igazgatójává Böck tanár urat, az összeütközési tan hirdetőjét teszi meg. Az avatási ünnepély sok meglepetést tartogat nemcsak a tudósok, hanem Böck tanár ur lányának is. Itt ismerkedik meg egy szimpatikus fiatalemberrel, aki nem más, mint édes unokatestvére, apja bátyjának fia, egy cirkuszi hölgy gyermeke, A két fiatal lány csakhamar megszereti egymást és nemsokára kiderül származásuk titka is. A csillagvizsgáló intézet alapítója nem más, mint Böck tanár kitagadott sógornője, aki nagy vagyont örökölt férjétől. A tanárt azonban ez a nemes cselekedet sem indítja meg és visszautasítja a cirkusz hölgy látogatását. Lánya viszont szívesen fogadja a fiatalember és anyjának meghívását az előkelő szállodába . . .

Igy indul meg a darab, melynek női főszereplője nem mint Anny Ondra, a népszerű filmprimadonna, aki a tudós naiv lányát alakítja. A kisvárosi környezetből kivágyó leányka új világot ismer meg kitagadott rokonjai révén. A művésznő csodás szeme épen arra való, hogy vágyódón nézzen ebben a világba, melytől eddig nyárspolgári apja és családi környezete elzárta. Talán megboldogult nagybátyja szelleméből ragadt rá valami, ami ellenállhatatlan erővel vonzza a cirkusz felé. Amikor megtudja, hogy unokabátyja apjának végrendelete szerint csak cirkuszi nőt vehet feleségül, ez a vágy végtelenségig fokozódik benne és most már elhatározza, hogy fellép abban a cirkuszban, mely épen akkor látogatta a kisvárost. A fellépés ugyan művészi sikerrel nem jár, de a szerelem diadalát elhozza a bájos leányka részére. A régi operettek életrekeltése után, azt hüszsük méltóbb feladatot nem is bizhattak volna Anny Ondrára, mint ennek a kisvárosi leánynak szerepét, mely annyi alkalmat ad humorérzékének kifejtésére, éppoly, mint leányos bájának érvényesítésére. Anny Ondra nagyszerű ruhácskájában, kis konttyal mint a két fülén tipikus alakot rajzol meg, de ná-

lánál jobban senkisé tudná ábrázolni a fékezhetetlen temperamentumot, mely ebben a különös egyéniségben lappang és azt a csodálkozást, amivel a világ minden jelenségét fogadja. Hogy egy próbababával találkozik, ahogyan meglátja egy férfit, aki a sors is neki szánt, ahogy belopózik az előkelő környezetbe és amilyen ügyetlenül szerepel a porondon, utánozhatatlan és ellenállhatatlan. Az oroszlánketrecben játszott jelenete művésziességben hasonlít Chaplin cirkuszképére, amikor véletlenül benyit az alvó oroszlán ketrecébe. Itt annyival kedvesebb a helyzet, mert egy bájos, fiatal leány kerül szembe a sivatag királyával. Anny Ondra partnere ebben a darabban Werner Fütterer, akinek tehetsége jól bevált minden eddigi szerepében. Ő játsza az amerikai cirkusz igazgatót, aki minden áron meg akarja ismerni az a várost, ahonnan édesapja származott. Anyját az egykori cirkuszhölgyet Olga Limburg adja. A két tudós tragikomikus szerepében Fritz Risp és Ernst Arndt nyújtanak kiválót. Ha hozzátesszük még, hogy ezt a filmet ismét Carl Lamac, az Ondra filmek nagyszerű rendezője vitte a vetítógép elé, akkor minden mozilátogató tudja, hogy páratlan és felejthetetlen élményre lehet elkészülve. Anny Ondra férje, aki most válik a művész, legjobban ismerte ennek a remek színésznőnek tehetségét és minden jelenetben érvényesítette is kellőképpen. Két kiváló slágerszámot illesztettek a vígjátékba, amiknek zenejét B. Reifeld és R. Marbot szerezték. Az egyik refrénje így kezdődik: Sei mein Liebling, ach bitte sei mein Liebling, und ich schenk dir alles, was dein kleines Herz begehrt. A másik címe: Träume, mein Baby és csodaszép angol valcerzeneje van.

Gitta entdeckt ihr Herz

Alpár Gitta, a Berlinben élő kiváló magyar énekes első filmjéül magyar tárgyú filmet választott, amihez magyar zeneszerző kompozícióit használták fel. A film ilyenformán 50 százalékban magyar, mert Alpár Gittán kívül Halmay Tibor is nagy szerepet játszik benne. Családi filmnek is lehetne nevezni, mert Gustav Fröhlich játsza férfitő szerepét, rendezője pedig Karl Froelich, akinek gyárában készült ez az egész magyar családi operett.

Gitta egy kis faluban nevelkedik egyszerű paraszti környezetben és ott ábrándozik a nagyvilágról. Nem tudja még, hogy kincset rejt torkában és egykor világhírű énekesnő lesz. Egy vásár alkalmával azután felfedezik. Egy primás hallgatja meg és mindjárt magával is viszi. Kitanítja és revüztárrá képezi ki, hogy vele járja a világ metropolisait, mindenütt sikert, dicsőséget aratnak sok pénzt keresnek. A nagy revüztár mindent megismert már, csak a szerelmet nem, ez dicsősége teljén ront rá, egészen váratlanul.

— **Jég!** Előfizetés, rendelés legelőnyösebb Reusz műjegygyárában Bul. Reg. Ferdinand 33. Telefon 141.

nul. Megismerkedik egy fiatal muzsikussal és döntő lépésre szánja el magát. Hiszen fiatal még és sobasem volt boldog. Amikor felfedezi szívét, mámoros lesz és mindenről megfeledkezik. Természetesen ez nem maradhat következmények nélkül és rengeteg bonyodalom származik belőle.

A film ugy expozíciójában, mint további kifejlésében nem nagyképű, hanem élethű ábrázolása egy különös karriernek, amilyen bár nem mindennap akad, de előfordulhat. Förster Tilda, aki a film ötletét írta, csak Alpár Gitta ragyogó pályafutását idealizálta és máris a legérdekesebb mese származott belőle. Nem kellett hozzá más, mint Brodsky Miklós kitűnő, fülbemászó és mégis tartalmas zenéje, hogy a legszebb operetté alakuljon át. Nem is operett, talán inkább magyar revünek lehetne nevezni, mert ugy az életből ellesett, mint a színpadon bemutatott magyar képei érdekes nemzeti színt adnak neki. Az alföldi rónaság akár Arad mellett is elterülhetne, ahol ábrándozva hever a szalmán Gitta, a parasztlány. A vásár Pécskán is történhetett volna, ahol a primás találkozik vele és felismeri gyönyörű énekhangját. Végül a revü, melyben száz magyarruhás lány táncát mutatja be és maga Alpár Gitta is toborzót táncol Halmay Tiborral. Élénk ellentétben vannak ezekkel a képekkel az elegáns nagyvárosi miliók, melyek így annál hatásosabbak. Gustav Fröhlich nemes, férfias alakítása külön értéket kölcsönöz ennek a darabnak, melynek megjátszása vetekszik akármelyik dámájéval. A már említetteken kívül jelentős szerepet játszik benne Paul Kemp egy kedves, jó fiú szerepében, valamint Leonard Steckel, aki a primást játsza. Hogy még egyszer és ismét visszatérjünk a szép zenére, két szám kezdősorait közöljük, mint amelyeket mindenkinek tudnia kell, mert néhány hét múlva nálunk is slágerekké válnak. Az egyik: *Was kann so schön sein, wie deine Liebe?* A másik pedig: *Mädel so bist du, so lachst du, so küsst du . . .* kezdetű, az előbbi egy angol valzer, az utóbbi foxtrott, de mind a kettő eltér a sablontól. Alpár Gitta hangosfilmje a budapesti szezonkezdet legnagyobb sikere volt.

Célba talál a Friss Hírek apróhirdetéseivel !

Kül- és belföldi gyógyszerkülönlegességek

Vojtek gyógyszer-tár

ÜZLETÜNKET

a végeladás tartamára

Piața Avram Iancu 21.

(Szabadság-tér) színházzal szembe

h e l y e z t ü k á t.

„MERCANTIL“ szőnyeg- és divatáruház

Megnyilt a

„Revü“ uriszabóság

ARAD, Deák Ferenc-u. 15. kapu alatt.

A megszűnt **Sámson Jakab-cég** szabásának, **Csont Sándor** vezetésével készülnek a legújabb szabásu ruhák. Pontos és szolid kiszolgálás! Elsőrangú munka! Olcsó ár!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

FICK

legolesóbban fest, ti
őszi felöltőket és ru
gallérokat legszebben fé

Str. Barițiu 14. Fiókküzet a Lutheránus templommal szembe

**Csak az árak olcsók — minő-
ségek változatlanul jók!**

GOLDSTEIN LAJOS

DIVATÁRUHÁZA

Arad, Str. Brătianu (Weitzer János-ucca) 2.

Mélyen leszállított árakon nagy választékot nyújtunk kosztüm és kabátujdonságokban, bársonyok, selymek és mosóanyagokban. A hölgy és férfiközönség kedvelt bevásárlási helye.

Hol olcsóbb és jobb, mint a gyári cipő?

PRÁSZ JÓZSEFNÉL

Str. Eminescu (v. Deák Ferenc u.) 6.

hol elsőrendű anyagból **férfi** barna és fekete cipők 320.-leitől, **női** antilopcipők 330.-leitől, női trotör barna és más színben 300.- lei. Erős és tartós **iskolacipők** legolesóbb árban kaphatók.

Bevásárlás előtt tekintse meg

Szántó és Komlós

ruhanagyáruház szenzációs kiskalkulációit. — Mélyen leszállított árak. Mérték utáni rendelések gyorsan, pontosan és megbízhatóan eszközöltetnek. Szenzációs nagy raktár iskolaöltönyökben.

ARAD, Színházépület.

Vidéki urinőknek

legkényelmesebb, ha ruhájukat

K R E B S

festő és vegytisztítóhoz viszik, közel a villamoshöz és a vidéki autóstállomással szemben van.

Arad, volt Boros Béni-tér 51. Fiók : v. Deák Ferenc-ucca.

≡ A „REGGEL” ≡

kiadóhivatala fokozottabban óhajtja t. olvasótársaságának érdekeit szolgálni, ezért kéri, hogy

ha valaki előfizetni akar

ha valakinek címváltozása van,

ha nem kapja a lapot,

ha a kézbesítő körül panasz van :

forduljon rögtön a „Reggel” kiadóhivatalához Arad, Str. M. Nicoara 1.

FONTOS TUDNIVALÓ!

Magán- és közokiratait

MITRA I.

SÁNDOR

az aradi kir. törvényszék hites fordító és tolmácsánál fordíttassa román nyelvre. Kész fordításokat ítéletesít! Iroda. Arad, Bul. Reg. Ferdinand 5. (az udvarban) Arad-Csanádi Bank-palota.

Országszerte elismert kellemes szórakozóhely az aradi

Városi kávéház

Leszállított árak. Elsőrendű kiszolgálás.

Elkülönített játékterem. Szeparált bridge-szalón. Estéknél parkettánc. Aradváros közönségének évtizedek óta megszokott találkozóhelye

Muzsánál

színházzal szemben

Nyári öltönyök és felöltők Trench-coat

Nem gyári áru! Minden darab saját készítmény! Mielőtt bárhol vásárol, keressen fel. Mercur iparos bevásárlási könyvre 6 havi hitel.

PROSENSZKY

hölgyfodrász

**volt Szent László-u. 2.
(Str. Cloșca)**

Villanyondoláló-gép. Tartós hajhullámok. — **Olcsó ár.**

Mindennemü fűszer és csemegeárunk
 legjobb minőség-
 ben, legolcsóbban **É L E S** fűszer- és cseme-
 geüzletében o—o

Fest, vegyileg tisztít

K N A P P

gőz- és villanyerőre berendezett vállalata
 volt Weitzer-ucca 11. — volt Magyar-ucca 10.

B o h n g y á r t m á n y u üveges „Ultrasejt“ téglá
 és mindennemü cserép gyári áron, kizárólag

Kornis Testvérek R. T.-nál

Arad, Str. Alexandru (v. Salacz-u.) 1. — Telefon 501

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre Cluj . 600 lei
 Az egyes szám ára 20 lei
 Magyarországon 60 fillér
 Jugoszláviában 5 dinár
 Csehszlovákiában 4 c. k.
 Amerikában 1 évre 6. d.

.....
 Előfizetési árak egy évre: vála-
 latoknak, nagykereskedőknek és
 külföldre 1000 lei, nyugdíjasok-
 nak, köztisztviselőknek 300 lei.
 .....

.....
 Orvosi hírek: hasábonként 50
 lei. Gyászjelentések: egész ol-
 dal 4000 lei, féloldal 2000 lei.
 .....

Megjelenik minden hó 1-én, 11-én és 21-én. Hirdetések közvet-
 lenül a kiadóhivatalhoz küldendők vagy bármelyik hirdető iroda
 útján is feladhatók. A hirdetések díja szövegoldalon 8 lei, hirdetés-
 oldalon 6 lei négyzetcm.-ként. Nyílttér rovatban 50 lei, szöveg-
 közti részben 32 lei a sordíj. Ünnepi számokban a hirdetések és
 egyéb közlemények ára 50 százalékkal magasabb.

Szerkesztőség: v. Szent László-ucca 2. — Telefon 520.
 Kiadóhiv. és nyomda: v. József-fhg-u Csanádi-pal.

ARAD.

Az olcsó ár nem jelenti sem az
alacsonyabb rangot a napilapok
sorában, sem az alacsonyabb szín-
vonalat! Ennek a gondolatnak je-
gyében indult utjára az egy leies

ERDÉLYI

Friss Hírek

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A lap szerkesztősége a világhir-
szolgálat nagy központjaival lé-
pett kapcsolatba, hogy minden
délután hiven be tudjon számol-
ni a legutolsó órák eseményeiről.

Megbízható, jól informált ujságot
készít a kitűnő szerkesztőség, —
áttekinthető, gyorsan tájékoztató,
tömör és rövid hiforrást ad.

